

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/142/2017
Identifikačné číslo spisu:	4214200180
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:4214200180.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu X., trvalým pobytom v B., zastúpeného JUDr. Ľudovítom Földesom, advokátom so sídlom v Bratislave, Domašská 11, P.O.Box 21, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu škody vo výške 75 000 €, vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp.zn. 14C/10/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 1. júna 2017 sp.zn. 8Co/683/2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 1.júna 2017 sp.zn. 8Co/683/2016 z r u š u j e a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Komárno (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. júna 2016 č.k. 14C/10/2014- 108 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca po úprave petitu domáhal zaplatenia sumy 75 000 € titulom nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci. Škoda mu mala vzniknúť neoprávnenou väzbou nariadenou uznesením Okresného súdu Komárno z 27.júna 2008 sp.zn. 2Tp/22/2008, z ktorej bol prepustený uznesením Krajského súdu v Nitre z 30.decembra 2008 sp.zn. 3ToS/81/2008 a následne rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 31.januára 2013 č.k. 3To/115/2015- 1351 oslobodený spod obžaloby. Súd prvej inštancie rozsudok právne odôvodnil ustanovením § 1, 2, § 3 ods. 1, § 5, § 6 ods. 1, 2, § 8 ods. 6 písm. a, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, 4, § 17 ods. 1, 2, 3, 4 zákona č. 514/2003 Z.z. Uviedol, že žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody, ktorá mu mala vzniknúť nezákonným rozhodnutím o začatí trestného stíhania z 18.júna 2008, uznesením o vznesení obvinenia z 25.júna 2008 a uznesením Okresného súdu Komárno sp.zn. 2Tp/22/2008 z 27.júna 2008, ktorým bol vzatý do väzby. Nemajetkovú ujmu vyčíslil sumou 75 000 €. Predmet konania bol daný a limitovaný rozsahom nároku uplatneného v rámci žiadosti o predbežné prerokovanie nároku, a preto sa súd mohol zaoberať len skutočnosťami, ktoré si žalobca v žiadosti uplatnil. Konštatoval, že žalobca nepreukázal vznik škody v podobe nemajetkovej ujmy pre začatie trestného stíhania, vznesenie obvinenia a vzatie do väzby. Za nezákonné označil uznesenie z 18.júna 2008, ktorým bolo začaté trestné stíhanie, ďalej uznesenie, ktorým mu bolo vznesené obvinenie z 25.júna 2008 a uznesenie z 27.júna 2008 o vzatí do väzby. V priebehu konania žalobca ustálil že sa

nedomáha náhrady majetkovej ujmy, pretože jej výšku nevie preukázať, ale náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu, že kvôli trestnému konaniu sa rozpadol jeho vzťah s družkou, narušil vzťah s bývalou manželkou a deťmi, ochorel na diabetes a utrpela jeho česť a vážnosť v spoločnosti. Súd prvej inštancie konštatoval, že titul na náhradu škody, uvedenie spôsobu, akým škoda vznikla a čoho sa domáha v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku sú limitujúcim kritériom pre rozhodovanie o nároku, ale žalobca nekonkretizoval príčinnú súvislosť medzi nezákonnými rozhodnutiami v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku. Zo žiadosti bolo možné vyvodiť, že nezákonnosť vyvodzoval z toho, že bol prepustený z väzby a nakoniec spod obžaloby oslobodený. Podmienky vzniku zodpovednosti za škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. sú ustanovené kumulatívne a v prípade nesplnenia čo i len jednej z nich nie je daná táto zodpovednosť. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že zo strany orgánov činných v trestnom konaní došlo k vydaniu nezákonného rozhodnutia, i keď proti uzneseniu o vznesení obvinenia z 25. júna 2008 podal riadne a včas opravný prostriedok (sťažnosť), nepreukázal ale splnenie podmienky § 6 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a to, že rozhodnutie bolo pre nezákonnosť zrušené a voči rozhodnutiu o začatí trestného stíhania podal riadny opravný prostriedok, keďže z pripojených spisov takáto skutočnosť nevyplýva a ani ju netvrdil. Z uvedeného dôvodu uzavrel, že žaloba na náhradu škody z titulu nezákonných rozhodnutí nie je dôvodná.

1.1. K nároku na náhradu škody uplatnenému v zmysle § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z. z dôvodu, že bol vzatý do väzby a následne spod obžaloby oslobodený súd uviedol, že bolo preukázané, že na základe rozhodnutia Okresného súdu Komárno z 27. júna 2008 bol žalobca vzatý do väzby a na základe rozsudku Krajského súdu v Nitre z 31. januára 2003 bol spod obžaloby oslobodený. V zmysle ustálenej judikatúry nemožno pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe vychádzať len z toho, že ten, kto bol vzatý do väzby bol spod obžaloby oslobodený, ale je potrebné aplikovať aj ustanovenie § 6 ods. 2 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. a prihliadať i na osobitné okolnosti konkrétnej trestnej veci a zisťovať, či si osoba poškodeného väzbu nezavinila sama. Na návrh okresnej prokuratúry na vzatie žalobcu do väzby a po jeho výsluchu rozhodol sudca pre prípravné konanie uznesením z 27. júna 2008 č.k. 2Tp/22/2008- 26 tak, že žalobcu z dôvodov § 71 ods. 1 písm. b/ a c/ Trestného poriadku vzal do väzby. Konštatoval, že z vykonaného dokazovania možno vyvodiť záver, že obvinený (žalobca) je dôvodne podozrivý zo spáchania trestnej činnosti, keď sa vyhrážal T. a L. zbitím, zabitím a použitím výbušniny Semtex, čo u L. vzbudilo dôvodnú obavu, v dôsledku ktorej pristala na to, že bude s obvineným - žalobcom žiť v spoločnej domácnosti. Z uvedeného vyplynula dôvodná obava, že v prípade ponechania obvineného na slobode bude vplývať na menovaných ako aj iných svedkov, resp. že vykoná trestný čin, ktorým hrozil. Proti uzneseniu o vzatí do väzby podal žalobca sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením zo 16. júla 2008 zamietol. Na základe týchto skutočností súd prvej inštancie uzavrel, že v čase vzatia žalobcu do väzby existovala dôvodná obava, že bude vplývať na svedkov alebo že vykoná trestný čin, ktorým hrozil, keďže v zápisnici o výsluchu uviedol, že mal v byte na skrini položenú trhavinu a svedkyňa Folwareczná mohla hovoriť o kufríkoch, v ktorých mal dymovnice. Toto vyjadrenie žalobcu bezprostredne pred vydaním uznesenia o vzatí do väzby, ako aj to, že pri domovej prehliadke boli v jeho byte zaistené chemické stopy označené špeciálne vycvičeným služobným psom, považoval súd za okolnosti, z ktorých bolo možné vyvodiť, že žalobca svojim vlastným pričinením zavinil, že bol vzatý do väzby.

1.2. Ku vzniku škody, nemajetkovej ujmy, ktorá mala žalobcovi vzniknúť v súvislosti s väzbou a trestným stíhaním a mala byť príčinou rozpadu jeho vzťahu s družkou, narušenia vzťahu s bývalou manželkou a deťmi, ochorenia jeho psa, choroby diabetes a poškodenia jeho cti a vážnosti v spoločnosti, súd uviedol, že žalobca mal povinnosť tvrdenia a dôkazné bremeno a okrem listinného dôkazu, že dňa 24. októbra 2008 mu bolo diagnostikované ochorenie Diabetes mellitus, neprodukoval žiaden dôkaz. V priebehu uviedol, že ich vzťah sa upravil, keď bol oslobodený. Žalobca neprodukoval ani dôkaz o tom, že v dôsledku väzby a trestného stíhania došlo k zníženiu jeho cti a vážnosti v očiach verejnosti. Pre vyslovenie vzniku nemajetkovej ujmy nepostačovalo tvrdenie žalobcu, že k nej došlo a ani abstraktná právna kvalifikácia ujmy ako nemajetkovej a nemajetkovú ujmu za vznik ochorenia Diabetes mellitus nebolo možné prejednávať, pretože nebol uplatnený v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody so žalovanou a nebolo ani preukázané, že príčinou choroby bola väzba žalobcu.

1.3. Súd prvej inštancie poukázal na ustanovenie § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., z ktorého vyplýva, že poškodenému, ktorému vznikla ujma nezákonným rozhodnutím o väzbe patrí náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch za splnenia dvoch podmienok, a to že samotné konštatovanie porušenia

práva nie je dostatočným zadost'účením vzhľadom na spôsobenú ujmu a jednak, že vzniknutú ujmu nie je možné uspokojiť inak. Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej než majetkovej sféry poškodeného a môže tak predstavovať rôzne negatívne následky osobnej integrity poškodeného vplývajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší život. Zákon pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy nestanovuje žiadne kritériá a ponecháva na úvahu súdu, aby s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu sám vymedzil skutočnosti významné pre určenie výšky náhrady. Úvahy o výške musia byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách, ktoré musia vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaného dokazovania na zisťovanie následkov v jednotlivých oblastiach spoločenského života dotknutej osoby. Žalobca v konaní nepreukázal rozsah nepriaznivých následkov, ktoré mu mali v súvislosti s väzbou vzniknúť a jeho tvrdenia v tomto smere zostali dôkazmi nepodložené, ním uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy súd vyhodnotil ako nedôvodný. Žalobca nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi rozhodnutím o väzbe a zásahom do inej než majetkovej sféry. V závere poukázal na to, že pokiaľ orgány činné v trestnom konaní aplikujú ustanovenia Trestného poriadku a postupujú počas trestného stíhania v súlade so zákonom, nejde o neoprávnený zásah do práv obvineného. V žiadnom prípade nie je možné simplifikovať proces posúdenia predpokladov pre priznanie nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. prezumovaním záveru, že skutočnosť, že proti jednotlivcovi bolo vedené trestné stíhanie, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením automaticky znamená odôvodnenosť jeho nároku na náhradu škody.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 1.júna 2017 sp.zn. 8Co/683/2016 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny. Žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie vo veci vykonal dostatočné dokazovanie a vec v zásade správne právne posúdil. Je nesporné, že žalobca bol uznesením Okresného súdu Komárno sp.zn. 2Tp/22/2008 z 27.júna 2008 vzatý do väzby z dôvodov § 71 ods. 1 písm. b/ a c/ Trestného poriadku, s lehotou od 23.augusta 2008, prepustený 30.decembra 2008 uznesením Krajského súdu v Nitre sp.zn. 3Tos/81/2008 a následne spod obžaloby vznesenej pre trestný čin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a, b/ Trestného zákona oslobodený rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 31.januára 2013 č.k. 3To/115/2012-1351. Žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 75 000 € titulom náhrady nemajetkovej ujmy vzniknutej vo sfére jeho osobnostných práv v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. z dôvodu, že bol vo väzbe 191 dní, pričom bol spod obžaloby oslobodený. Po zmene žaloby si nárok na náhradu škody v sume 75 000 € uplatňoval titulom náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu nezákonného rozhodnutia o väzbe. Odvolací súd poukázal na to, že nárok na náhradu škodu za predchádzajúce nezákonné pozbavenie osobnej slobody zaručuje nielen vnútroštátna úprava (zákon č. 514/2003 Z.z.) vykonávajúci článok 46 ods. 3 Ústavy SR, podľa ktorého každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, ale aj článok 5 ods. 5 Dohovoru.

2.1. Ustanovenie § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z. upravuje zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe. Subjektmi tejto zodpovednosti sú štát a na druhej strane ten, na kom bola väzba vykonaná. Podmienkami zodpovednosti sú rozhodnutie o väzbe, škoda a príčinná súvislosť medzi nimi. Predpokladom zodpovednosti je skutočnosť, že voči tomu, na kom bola väzba vykonaná bolo trestné stíhanie zastavené, bol oslobodený spod obžaloby alebo vec bola postúpená inému orgánu. Právo na náhradu škody však nemá ten, kto si väzbu zaviniť sám (§ 8 ods. 6 písm. a). V súvislosti s väzbou zákon nepredpokladá nezákonnosť rozhodnutia o väzbe, ale už na základe oslobodenia spod obžaloby zakladá v zmysle vyššie uvedeného právo na náhradu škodu spôsobenej rozhodnutím o väzbe a súčasne stanovuje kto právo na náhradu škody nemá. Nárok teda nevzniká oslobodením spod obžaloby bez ďalšieho, ale je potrebné skúmať, či si väzbu poškodený nezaviniť sám.

2.2. Žalobca po zmene žaloby (na pojednávaní 4.januára 2016) si nárok na náhradu škody v sume 75 000 € uplatňoval titulom náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu nezákonného rozhodnutia o väzbe. Aj keď zákon č. 514/2003 Z.z. v § 8 nepoužíva formulácie nezákonné rozhodnutie o väzbe, z § 8 ods. 5 písm. b/ je možné vyvodiť, že pokiaľ bol žalobca spod obžaloby oslobodený, bolo rozhodnutie o väzbe nezákonné. Odvolací súd konštatoval s ohľadom na žalobcom uvedené skutkové tvrdenia, ktoré mali viesť k vzniku ujmy, bolo nadbytočné súdom prvej inštancie učinené právne posúdenie rozhodnutí, o ktoré žalobca pôvodne opieral nárok na náhradu škody - uznesenie o vznesení obvinenia z 25.júna 2008,

uznesenie o vzatí do väzby z 27. júna 2008, uznesenie z 20. novembra 2008, ktorým bol ponechaný vo väzbe a uznesenia Okresnej prokuratúry z 27. augusta 2008, ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia, pretože si náhradu uplatňoval podľa § 8 ods. 5 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z.z. za to, že bol vzatý do väzby a bol spod obžaloby oslobodený. Právne posúdenie rozhodnutí by bolo dôvodné, ak by nárok uplatňoval z dôvodu nezákonnosti rozhodnutí (§ 5,6 citovaného zákona), čo ale žalobca netvrdil.

2.3. Odvolací súd uviedol, že právne významné bolo posúdenie, či žalobcovi v súvislosti s nezákonnou väzbou vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Mal za to, že súd prvej inštancie v tejto súvislosti správne konštatoval, že právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu alebo nesprávnym úradným postupom v zmysle článku 46 ods. 3 Ústavy SR nie je absolútne, ale podlieha zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jej uplatnenie. Pre posúdenie, či si obvinený zavinil väzbu sám sú významné skutočnosti, ktoré boli dôvodom pre vzatie obvineného do väzby, prípadne pre jej trvania alebo predĺženia. V danom prípade uznesením Okresného súdu Komárno č.k. 2Tp/22/2008-26 z 27. júna 2008 bol žalobca bol vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b/, c/ Trestného poriadku, nakoľko sudca prípravného konania dospel k záveru, že bol dôvodne podozrivý zo spáchania trestného činu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Trestného zákona, za ktorý mu bolo dňa 25. júna 2008 vznesené obvinenie. Súd konštatoval, že existujú skutočnosti odôvodňujúce obavu, že obvinený bude vplývať na svedkov, eventuálne ďalších svedkov, aby dosiahol pre seba priaznivejší výsledok a je dôvodná obava, že vykoná čin, ktorým hrozil, keď z vykonaného dokazovania vyplynulo, že obvinený po určitý čas prechovával výbušniny aj rozbušky vo svojom byte. Krajský súd v Nitre uznesením zo 16. júla 2008 sp.zn. 4Tpo/30/2008 zamietol sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vzatí do väzby, rovnako Okresný súd Komárno uznesením zo 7. októbra 2008 č.k. 2Tp/36/2008-10 zamietol aj jeho žiadosť o prepustenie z väzby, keďže nevzhliadol dôvody na jeho prepustenie.

2.4. Odvolací súd sa nesúhlasil s názorom žalobcu, že v zmysle Dohovoru a ochrane ľudských práv a základných slobôd je žalovaný nárok na odškodnenie bez ďalšieho (t.j. automaticky) dôvodný, pričom poukázal na čl. 5 Dohovoru ods. 1- 4. Podmienkou práva na odškodnenie je porušenie niektorého ustanovenia čl. 5 ods. 1- 4 Dohovoru alebo že pozbavenie osobnej slobody je v rozpore s vnútroštátnym právom (viď rozsudok EŠLP z 26. apríla 1990, Wassink proti Nizozemsku, sťažnosť č. 12535/89, odst. 38). Predpokladom nároku je vznik škody v príčinnej súvislosti s namietaním porušením článku 5. Podľa Judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa pod škodou v zmysle článku 5 ods. 5 Dohovoru rozumie tak škoda materiálna ako aj nemateriálna. Ak je konštatované porušenie čl. 5 ods. 1 až 4 Dohovoru, poskytuje sa odškodnenie priamou aplikáciou čl. 5 ods. 5 Dohovoru bez toho, aby bolo obmedzované národnou úpravou zodpovednosti štátu za spôsobenú ujmu. Podľa čl. 5 ods. 5 Dohovoru, má každý, kto bol obeťou zatknutia alebo zadržania v rozpore s ustanoveniami tohto článku nárok na odškodnenie; inými slovami nárok na odškodnenie podľa uvedeného článku Dohovoru má len ten, kto bol zadržaný alebo zatknutý v rozpore s ustanovením tohto článku, teda ak by k pozbaveniu slobody došlo, hoci neexistovali oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť tejto osobe v spáchaní trestného činu alebo úteku po jeho spáchaní. Dôvodom väzby žalobcu bola jednoznačne potreba zabrániť v spáchaní trestného činu, a preto nebolo možné konštatovať, že bol pozbavený slobody v rozpore s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2.5. K námietke žalobcu, že vzhľadom na to, že bol spod obžaloby oslobodený, nemôže obstať záver súdu, že väzbu si zavinil sám, odvolací súd uviedol, že „zavinenie obvineného znamená, že zavinené konanie (vo forme úmyslu alebo nedbalosti) bolo dôvodom k podaniu a vyhoveniu návrhu na jeho vzatie do väzby. Nejde o to, či jednanie obvineného vyvolalo podozrenie, že bol spáchaný trestný čin, ale či naplnilo skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný a spod obžaloby oslobodený, ale to či - jednoducho povedané - jeho chovanie bolo dôvodom k obave, že utečie, bude mariť vyšetrovanie alebo bude pokračovať v trestnej činnosti, pre ktorú je stíhaný. Väzba je prostriedkom k zaisteniu obvineného (t.j. osoby, ktorej bolo vznesené obvinenie) pre účely trestného konania zo zákonom stanovených dôvodov. Väzba z dôvodu § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku má preventívny charakter a má zabrániť tomu, aby obvinený pokračoval v skutku, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie z trestného činu. Ak žalobca bol stíhaný za určitý skutok, ktorý bol kvalifikovaný ako trestný čin a v tejto činnosti pokračoval aj po začatí trestného stíhania a toto konanie bolo dôvodom, pre ktorý bol vzatý do väzby, bolo zrejmé, že konanie obvineného bolo príčinou vzatia do väzby“.

2.6. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatoval, že u žalobcu existovali dôvody vylučujúce vznik práva na náhradu škody v zmysle § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z., pretože dôvodom väzby bolo výlučne konanie žalobcu spočívajúce v prechovávaní výbušniny aj rozbušky vo svojom byte a vyhrážanie sa T. a L. zbitím, násilím a použitím výbušniny Semtex. Tieto skutočnosti boli dôvodmi väzby zabrániť mu v spáchaní trestnej činnosti a trvali až do 30. decembra 2008, kedy bol žalobca z väzby prepustený.

2.7. Rovnako sa odvolací súd stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, že žalobca nepreukázal vznik morálnej ujmy, teda, že v dôsledku väzby sa rozpadol jeho vzťah s družkou, narušili vzťahy s bývalou manželkou a deťmi, znížila sa jeho česť a vážnosť v očiach verejnosti. V tomto smere neunesol dôkazné bremeno. Nepreukázal tiež príčinnú súvislosť medzi vznikom ochorenia Diabetes mellitus a väzbou (tento nárok nebol ani predmetom prerokovania podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.).

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Namietal, že súd prvej inštancie ako aj odvolací súd pri posudzovaní zákonnosti jeho väzby vo veci nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. b/ Trestného zákona, s poukazom na § 194 ods. 1 CSP „Prejudicialita“, nezohľadnili konštatovanie uvedené v uznesení Krajského súdu v Nitre z 30. decembra 2008 sp.zn. 3Tos/81/2008 o nepreukázaní žiadnej konkrétnej skutočnosti odôvodňujúcu väzbu obžalovaného podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku. Uviedol, že nemá priamy vzťah ku skutku, pre ktorý bol on ako obžalovaný stíhaný, pričom odôvodnenosť, zákonnosť jeho väzby mohol v konaní posudzovať súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, ale rozhodovať o tejto otázke nemohol. Poukázal ďalej na to, že v uvedenom rozhodnutí o jeho väzbe, nevzhliadol súd dôvody väzby ani podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku s odôvodnením, že pri domovej prehliadke neboli u neho nájdené výbušniny, ani rozbušky potrebné na iniciáciu trhaviny, len 3 ks elektrických pyrotechnických iniciátorov, s ktorými podľa znaleckého posudku nie je možné iniciovať k výbuchu trhavinu. Súdom oboch nižších inštancií ďalej vytýkal, že na riešenie tejto otázky ohľadne zákonnosti alebo nezákonnosti jeho väzby nepoužili ani ustanovenie § 194 ods. 2 CSP, v napadnutom rozsudku súd prvej inštancie, ale ani odvolací súd na uvedené rozhodnutie iného orgánu s príslušnou právomocou o rozhodovaní o väzbe vôbec neprihliadol a nevysporiadal sa s týmto rozhodnutím podľa § 194 ods. 1, 2 CSP. Žalobca mal za to, že súd prvej inštancie ako aj odvolací súd svojím nesprávnym nezákonným procesným postupom v rozpore s ustanovením § 194 ods. 1, 2 CSP znemožnil jemu ako strane uskutočnenie jemu patriacich procesných práv, a to práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Oslobodenie spod obžaloby má ten istý následok ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť podľa ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu, lebo začatie aj vedenie trestného stíhania je nezákonné v prípade, že nedôjde k odsúdeniu obvineného za trestný čin, ktorý sa mu kladie za vinu a dôjde k oslobodeniu obvineného spod obžaloby. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 3 Cdo 194/2010, ktorý vyslovil právny záver, že ten proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, má podľa zákona č. 514/2003 Z.z. nárok na náhradu škody spôsobenej mu uznesením o vznesení obvinenia, ako aj na judikát R 35/1991. Zákon č. 514/2003 Z.z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu zodpovednosť a škodu zaviniť, ale rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. Poukázal aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. júna 2013 sp.zn. 7 Cdo 87/2012, 4 MCdo 15/2009, ako aj na rozhodnutie z 31. mája 2007 sp.zn. 4 Cdo 177/2005, z ktorého vyplýva, že „nárok na náhradu nemajetkovej ujmy treba posudzovať aj v súvislosti s článkom 5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, i keď nárok na odškodnenie vznikol podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. Nárok na náhradu škody za predchádzajúce nezákonné pozbavenie osobnej slobody zaručuje nielen vnútroštátna úprava - v prejednávanej veci zákon č. 58/1969 Zb. (v súčasnej dobe zákon č. 514/2003 Z.z.) vykonávajúci čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého má každý právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, ale aj čl. 5 ods. 5 Dohovoru. Vzhľadom na vnútroštátnu úpravu, ktorá sankcionuje štát zodpovednosťou za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe, treba aj tieto prípady považovať za prípady vadného pozbavenia osobnej slobody.

Žalobca poukázal tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. februára 2012 sp.zn. 1 Cdo 68/2010 v odôvodnení, ktorého argumentuje aplikáciou ustanovenia § 1 ods. 1, § 4 ods. 1, 2 zákona č. 58/1969 Zb. Pokiaľ ide o rozhodnutie o väzbe, judikatúra (R č. 13/2009) ustálila, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy treba posudzovať aj v súvislosti s čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, i keď nárok na odškodnenie vznikol podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. (t. č. § 8 ods. 5 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z.z.). Pri aplikácii čl. 5 Dohovoru je nevyhnutné neopomenúť osobitosť spočívajúcu v tom, že pôvodne zákonná väzba, nepredstavujúca porušenie čl. 5 ods. 1 až 4 Dohovoru, sa v dôsledku oslobodenia obžalovaného spod obžaloby stáva z hľadiska vnútroštátnej úpravy nezákonnou a tým sa zakladá zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú oslobodenému obžalovanému vykonanou väzbou (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky z 11. januára 2012, sp.zn. 30 Cdo 2357/2010). Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný a má znaky trestného činu a sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený. Z oslobodzujúceho rozsudku vyplýva, že už vznesenie obvinenia proti nemu bolo nezákonné, ktoré bolo esenciálnym, zákonným predpokladom na vydanie uznesenia, na základe ktorého bol vzatý do väzby. Vzhľadom na vyššie uvedené je podľa žalobcu zjavné, že súd prvej inštancie a odvolací súd vo svojom napadnutom potvrdzujúcom rozhodnutí ohľadne oprávnenosti jeho nároku na náhradu škody za neoprávnenú väzbu, odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení právnej otázky, od ktorého záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Nesprávne právne posúdenie veci je podľa názoru žalobcu založené na tom, že odvolací súd v napadnutom rozsudku nepoužil na riešenie právnej otázky čl. 5 ods. 1, 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, § 3 ods. 1 písm. a/, b/, c/, ods. 2, § 6 ods. 1, 3, § 8 ods. 5 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z.z., ale nesprávne použil § 8 ods. 6 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. s odôvodnením, že nemá nárok na náhradu škody za nezákonné vzatie do väzby, lebo vzatie do väzby si zavinil žalobca sám. V súvislosti s týmto nesprávnym právnym posúdením veci poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne z 22. júna 2016, sp.zn. 17 Co/301/2016, z odôvodnenia ktorého je zjavné, že „opakovane bolo prejednané, že ten proti ktorému bolo zastavené trestné stíhanie z dôvodu uvedeného v § 215 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Trestného poriadku, resp. bol spod obžaloby oslobodený z dôvodu uvedeného v § 285 písm. a/, b/, c/ Trestného poriadku, má následné právo na náhradu škody, ktorá mu vznikla v priebehu jeho trestného stíhania a zastavujúce uznesenie, či oslobodzujúci rozsudok v tomto prípade zakladajú splnenie podmienky zrušenia nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia“. Podľa žalobcu je potrebné v týchto prípadoch vychádzať pri posudzovaní nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. spôsobenej v rámci nezákonného trestného stíhania, vrátane náhrady škody za nezákonnú väzbu v tomto konaní z ústavnej zásady „presumpcie neviny“ uvedenej v čl. 50 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky. Zotrval na názore, že civilný súd v konaní o náhrade škody nemôže jeho zavinenie skúmať ani ako otázku predbežnú. Uviedol, že je pravdou, že ani v prípade zastavenia trestného stíhania proti obvinenému, alebo oslobodenia spod obžaloby obžalovaného, právo na náhradu škody nie je absolútne a podlieha zákonnému obmedzeniu podľa § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z., za začatie trestného stíhania a vedenia trestného stíhania, vrátane vzatia do väzby, a nie každý obvinený proti, ktorému bolo trestné stíhanie zastavené, alebo nie každý obžalovaný, ktorý bol oslobodený spod obžaloby, alebo vzatý do väzby, má nárok na náhradu škody spôsobenej mu týmto trestným stíhaním, vzatím do väzby; tieto dôvody vylučujúce existenciu práva na náhradu škody sa však netýkajú zastavenia trestného stíhania proti obvinenému podľa § 215 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Trestného poriadku a oslobodenia spod obžaloby obžalovaného podľa § 285 písm. a/, b/, c/ Trestného poriadku. Dôvody vylučujúce existenciu práva na náhradu škody podľa § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z. sa týkajú všetkých ostatných prípadov zastavenia trestného stíhania, a to zastavenia trestného stíhania proti obvinenému z dôvodov podľa § 215 ods. 1 písm. d/ až h/, ods. 2 písm. a/ až d/ ods. 3 Trestného poriadku, a oslobodenia obžalovaného spod obžaloby z dôvodov podľa § 285 písm. d/, e/, f/ Trestného poriadku, lebo v prípade zastavenia trestného stíhania proti obvinenému a oslobodenia obžalovaného spod obžaloby z týchto zákonných dôvodov je možné mať za to, že trestné stíhanie zavinil obvinený, resp. obžalovaný a nemá nárok na náhradu škody za trestné stíhanie, väzbu (viď ustanovenie § 8 ods. 6 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z.). Žalobca poukázal na to, že zo znaleckého posudku KEÚ PZ Bratislava vyplýva, že v jeho byte boli nájdené 3 ks elektrických pyrotechnických iniciátorov a nie rozbušiek, čo je veľký rozdiel, pretože iba rozbuška je spôsobilá na iniciatívu trhavy. Držbou pyrotechnických iniciátorov alebo dymovnic nie je možné

dopustiť sa nedovoleného ozbrojovania. Krajský súd v Nitre nevzhliadol tiež žiadne konkrétne skutočnosti, z ktorých by bolo možné dôvodne vyvodzovať obavu, že by on ako obžalovaný pokračoval v páchaní trestnej činnosti, eventuálne dokonal čin, ktorým hrozil, ako to konštatoval okresný súd v dôvodoch napadnutého uznesenia, t.j. nevzhliadol vôbec dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku. Následne bol rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 31.januára 2013 č.k. 3To/115/2015- 1351 oslobodený spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že skutok obžalovaný spáchal. V ostatnej časti dovolania žalobca v podstatnej miere opisuje priebeh skutočností od začatia trestného stíhania, vzatia do väzby až po vydanie oslobodzujúceho rozhodnutia spod obžaloby. Dementoval tiež všetky dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku z dôvodu nesúvisiaceho skutku a to ohľadne vyhrážania sa Jánovi Folwarecznému a Monike Folwarecznej, ako aj ohľadne prechovávaní výbušniny či rozbušky. Navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu- ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

7. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f/ CSP a namieta nedostatočné odôvodnenie (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu, zároveň vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f/ CSP namieta, že súdy nižšej inštancie svojim nesprávnym nezákonným procesným postupom v rozpore s ustanovením § 194 ods. 1, 2 CSP znemožnili jemu ako strane uskutočnenie jeho procesných práv podľa § 220 ods. 2 CSP v konaní pred súdom prvej inštancie a podľa § 393 ods. 2 CSP v konaní pred odvolacím súdom, a to práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia, v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Namieta, že súd prvej inštancie, ako ani odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom rozsudku neposúdil a nevysporiadal sa v odôvodnení svojho rozsudku vo veci samej s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre z 30.decembra 2008 sp.zn. 3Tos/81/2008, ani rozhodnutím Krajského súdu v Nitre z 31.januára 2013 č.k. 3To/115/2012- 1351, ktorým rozhodnutím bol oslobodený spod obžaloby s odôvodnením, že skutok (tento zločin) nedovoleného ozbrojovania nespáchal, hoci tak mal v zmysle § 194 ods. 2 CSP urobiť.

9. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

11. Právo na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom

odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia súdov navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutia súdov nižších inštancií neobsahujú náležitosti uvedené v § 393 ods. 2 CSP, sú nepreskúmateľné.

12. Žalobca argumentoval tým, že súdy nižšej inštalácie pri posudzovaní zákonnosti (nezákonnosti) jeho väzby vo veci nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. b/ Trestného zákona, vzhľadom na zásadu prejudiciality vyplývajúcu z § 194 ods. 1, 2 CSP, neprihliadli na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre z 30.decembra 2008 sp.,zn. 3Tos/81/2008, ktorým bol prepustený z väzby, ani na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre z 31.januára 2013 č.k. 3To/115/2012- 1351, ktorým bol oslobodený spod obžaloby s odôvodnením, že tento skutok nedovoleného ozbrojovania nespáchal, a v odôvodnení rozhodnutia sa nimi nevysporiadali. Podľa ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu oslobodenie spod obžaloby má rovnaký právny následok pre náhradu škody v zmysle § 6 zákona č. 514/2003 Z.z. ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť a štát zodpovedá za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, lebo začatie aj vedenie trestného stíhania je nezákonné v prípade, že nedôjde k odsúdeniu obvineného za trestný čin, ktorý sa mu kladie za vinu a dôjde k jeho oslobodeniu spod obžaloby. V tejto súvislosti poukazoval na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp.zn. 3 Cdo 194/2010, 7Cdo 87/2012, 1 Cdo 68/2010, R 35/1991, R 13/2009). Napriek tomu sa súdy v základnom konaní názorom vysloveným v týchto rozhodnutiach nevysporiadali.

13. Zákon č. 514/2003 Z.z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. V tomto smere dovolací súd poznamenáva, že doterajšia judikatúra v prípade rozhodovania o nárokoch vyplývajúcich zo zákona č. 514/2003 Z.z. kladie dominantný dôraz (nie absolútne v prípade existencie veľmi špecifických okolností) na konečný výsledok trestného konania.

14. Predpoklady vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe sú v zákone č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“) vymedzené tak pozitívne (§ 8 ods. 5), ako aj negatívne (§ 8 ods. 6). Nevyhnutným predpokladom vzniku nároku na náhradu škody je teda naplnenie niektorej z hypotéz predpokladaných v ustanovení § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z., t.j. že voči osobe, ktorá bola vzatá do väzby, bolo trestné stíhanie zastavené, bola spod obžaloby oslobodená alebo vec bola postúpená inému orgánu. Ide však len o prvý predpoklad vzniku tohto nároku, pretože vychádzajúc z logického a systematického výkladu zákona č. 514/2003 Z.z. je kumulatívnou podmienkou súčasné nenaplnenie žiadneho z negatívnych predpokladov, za ktorých nárok na náhradu škody nevznikne podľa § 8 ods. 6 (in concreto zavinenie väzby). Inak povedané, v prípade naplnenia niektorého z negatívnych predpokladov uvedených v § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z. (zavinenie väzby, zastavenie trestného stíhania z dôvodu, že trest, ku ktorému môže stíhanie viesť, je celkom bez významu popri treste, ktorý pre iný čin bol obvinenému už uložený, alebo oslobodenie spod obžaloby, pretože osoba nie je trestne zodpovedná), nárok na náhradu škody nevznikne ani v prípade danosti niektorého z pozitívnych predpokladov vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe ustanovených v § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z. (I. ÚS 444/2012).

15. Čo je potrebné považovať za zavinenie väzby samotnou osobou, ktorá žiada o náhradu škody, zákon č. 514/2003 Z.z. bližšie neustanovuje, preto je interpretácia a aplikácia tohto zákonného ustanovenia zverená všeobecným súdom, ktoré o nárokoch na náhradu škody spôsobenej väzbou rozhodujú. Pri tomto rozhodovaní vychádzajú vždy z konkrétnych okolností každého prípadu zistených z riadne vykonaného dokazovania, vychádzajúc z ktorého im prislúcha urobiť právny záver o zavinení, resp. nezavinení väzby osobou žiadajúcou náhradu škody.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca po zmene žaloby si nárok na náhradu škody v sume 75 000 € uplatňoval titulom nemajetkovej ujmy z dôvodu nezákonného rozhodnutia o väzbe. Súd prvej inštalácie

žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal splnenie podmienky § 6 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a to, že rozhodnutia boli príslušným orgánom pre nezákonnosť zrušené. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za vykonanú väzbu, keďže žalobca bol spod obžaloby oslobodený, súd zamietol z dôvodu, že väzbu si žalobca zavinil sám svojim konaním, pretože v čase vzatia žalobcu do väzby existovala dôvodná obava, že bude vplývať na svedkov alebo že vykoná trestný čin, ktorým hrozil. Nemajetkovú ujmu, ktorá mu mala byť spôsobená v súvislosti s vzatím do väzby a trestným stíhaním (rozpad vzťahu s družkou, narušenie vzťahu s bývalou manželkou a deťmi, zníženie čestnosti, vážnosti v očiach verejnosti, vznik ochorenia Diabetes mellitus) nepreukázal a nárok na ochorenie Diabetes mellitus nebol uplatnený v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody so žalovaným. Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom rozsudku zhodne so súdom prvej inštancie konštatoval, že u žalobcu existujú dôvody vylučujúce vznik práva na náhradu škody v zmysle § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z., pretože dôvodom väzby bolo výlučne konanie žalobcu spočívajúce v prechovávaní výbušniny aj rozbušky vo svojom byte a vyhrážanie T. a L. zbitím, zabitím a použitím výbušniny Semtex. Tieto skutočnosti boli dôvodmi väzby s cieľom zabrániť mu v spáchaní trestnej činnosti a trvali až do 30. decembra 2008, kedy bol uznesením Krajského súdu v Nitre sp.zn. 3Tos/81/2008 z väzby prepustený. Žalobca bol vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b/, c/ Trestného poriadku. Odvolací súd sa stotožnil aj so závermi súdu prvej inštancie v tom, že žalobca nepreukázal vznik morálnej ujmy, teda že v dôsledku väzby sa rozpadol jeho vzťah s družkou, narušili vzťahy s bývalou manželkou a deťmi, znížila sa jeho česť a vážnosť v očiach verejnosti. V tomto smere žalobca neunesol dôkazné bremeno. Nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi vznikom ochorenia Diabetes mellitus a väzbou, pričom súd prvej inštancie správne uzavrel, že tento nárok nebol ani predmetom prerokovania podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.

17. V preskúmvanej veci došlo podľa názoru dovolacieho súdu postupom odvolacieho súdu k naplneniu vady vyplývajúcej z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Z obsahu spisu vyplýva, že súd dospel k záveru, že žalobcovi neprislúcha nárok na náhradu škody v súvislosti s rozhodnutím o väzbe podľa § 8 ods. 5 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z.z., nakoľko existovali skutočnosti vylučujúce vznik práva na náhradu škody v zmysle § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z. Žalobca namieta, že súdom uvádzané skutočnosti, že sa mal vyhrážať zbitím, zabitím a použitím výbušniny Semtex T., čo u L.j vzbudilo dôvodnú obavu a preto súhlasila s tým, aby žila s ním v spoločnej domácnosti, nikdy nebolo za tento súdom tvrdený skutok ako dôvod jeho väzby za trestný čin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. b/ Trestného zákona ani len začaté trestné stíhanie, vznesené obvinenie a nikdy nebolo vyslovené súdom, že sa táto trestná činnosť vôbec stala a že sa jej mal dopustiť on. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Krajského súdu v Nitre z 30. decembra 2008 sp.zn. 3Tos/81/2008 z ktorého je zrejmé, že vyhrážanie sa zo strany obžalovaného, ktorým mal nútiť poškodenú L. na spolužitie s ním, nemá priamy vzťah ku skutku, pre ktorý je obžalovaný stíhaný a podľa názoru súdu nie je preukázaná žiadna konkrétna skutočnosť, odôvodňujúca väzbu obžalovaného podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku. Z uvedeného rozhodnutia krajského súdu tiež vyplýva, že súd nevzhliadol ani dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku s odôvodnením, že u neho neboli nájdené pri domovej prehliadke (ktorá bola vykonaná pred rozhodnutím o jeho väzbe) výbušniny, ani rozbušky potrebné na iniciáciu trhaviny, len 3 ks elektrických pyrotechnických iniciátorov, s ktorými podľa znaleckého posudku nie je možné iniciovať k výbuchu trhavinu. S uvedenými skutočnosťami sa súd vo svojom rozhodnutí nevysporiadal a na ne neprihliadol. Taktiež sa nevysporiadal a neprihliadol v odôvodnení svojho rozhodnutia na rozsudok Krajského súdu v Nitre z 31. januára 2013 č.k. 3To/115/2012- 1351 vo veci za trestný čin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami, ktorým bol oslobodený spod obžaloby s odôvodnením, že nebolo dokázané, že skutok nedovoleného ozbrojovania obžalovaný (žalobca) spáchal. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu však nedáva odpoveď na uvedenú námietku.

17.1. V danom prípade žalobca bol vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b/, c/ Trestného poriadku. Podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie

alebo pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil. Väzba z dôvodu § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku má preventívny charakter a má zabrániť tomu, aby obvinený pokračoval v skutku, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie z trestného činu, V odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu sa postráda dôvod nariadenia väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/, c/ Trestného poriadku s prihliadnutím na tú skutočnosť, v akej ďalšej trestnej činnosti mal žalobca pokračovať, keď skutok sa nestal (skutok nespáchal) a akým zavineným konaním (úmyselným alebo opomenutím) mal vplývať na dôkazy, keď znalecká expertíza konštatovala, že výbušniny, ani rozbušky potrebné na iniciáciu trhaviny u žalobcu pri domovej prehliadke nájdené neboli. Väzba je prostriedkom na zaistenie osoby obvinenej (t.j. osoby proti ktorej sa vedie trestné stíhanie) pre účely trestného stíhania v presne zákonom stanovených dôvodoch. Väzba je prípustná a zákonná len ak bola určitá osoba obvinená a jej konanie zakladá dostatočný a rozumný podklad pre odôvodnenú obavu z konania, ktoré by mohlo nastať podľa § 71 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Trestného poriadku, alebo ak taká obava vyplýva z iných konkrétnych skutočností. Zavinenie obvinenej na vzatie do väzby znamená, že jeho zavinené konanie bolo dôvodom na podanie a vyhovieť návrhu na jeho vzatie do väzby, prípadne k jej predĺženiu.

17.2. Napokon odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku neposúdil ani zavinenie žalobcu v súvislosti s väzbou v kontexte oslobodzujúceho rozsudku. Žalobca bol oslobodený spod obžaloby z dôvodu, že skutok, ktorý mu bol kladený za vinu nespáchal.

18. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

19. So zreteľom na dôvodne namietanú vadu zmatečnosti napadnutého rozhodnutia dovolací súd v súlade s jeho rozhodovacou praxou nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia veci.

20. Skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f/ CSP je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Dovolací súd preto rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

21. V novom rozhodnutí rozhodne súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.